

Olomoucký kraj
Krajský úřad Olomouckého kraje
Odbor majetkový, právní a správních činností
Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

Sp. zn.: KÚOK/65454/2016/OMPSC-LD/7305
Č. j.: KUOK 66816/2016

V Olomouci dne 30. 6. 2016

Rozhodnutí

Krajský úřad Olomouckého kraje jako nadřízený orgán příslušný podle § 16a odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“, „zákon“ nebo též „InfZ“) a § 178 odst. 2 věty druhé zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s ustanovením § 20 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím rozhodl o stížnosti pana Ing. Jindřicha Přídala, nar. 28. 11. 1950, bytem Dolní 261/83, 783 13 Štěpánov (dále také jen „stěžovatel“ či „žadatel“), směřující proti postupu obce Štěpánov při vyřizování jeho žádosti o poskytnutí informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, předložené nadřízenému orgánu dne 23. 6. 2016 takto:

podle ustanovení § 16a odst. 7 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím se povinnému subjektu – obci Štěpánov

p ř i k a z u j e,

aby ve lhůtě do 15 dnů od doručení rozhodnutí nadřízeného orgánu v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím **zjednal nápravu** ve věci úhrady nákladů za poskytnutí informací.

O d ů v o d n ě n í

Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor majetkový, právní a správních činností (dále také jen „nadřízený orgán“ nebo též „krajský úřad“), obdržel dne 23. 6. 2016 prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb od obce Štěpánov (dále také jen „povinný subjekt“) spolu se spisovým materiálem stížnost pana Ing. Jindřicha Přídala, datovanou ke dni 8. 6. 2016, na postup povinného subjektu při vyřizování jeho žádosti o poskytnutí informací.

Ze stížnosti a ostatních přiložených písemností vyplynulo, že se stěžovatel dne 3. 5. 2016 obrátil dle zákona o svobodném přístupu k informacím na povinný subjekt s žádostí o informace týkající se problematiky nakládání s odpady v obci Štěpánov, přičemž svou žádost konkretizoval do řady dílčích požadavků sdružených v rámci třech tematických bloků: „A. Výsledky činnosti kompostárny za rok 2015, B. Směsný komunální odpad a konečně C. Odpadový systém obce“.

Povinný subjekt obdržel žádost zaevidoval pod č. j.: 01141/2016/STEP a v reakci na ni podle všeho vyrozuměl stěžovatele dne 16. 5. 2016 o prodloužení lhůty pro poskytnutí informace a zároveň mu sdělil, že poskytnutí jím požadovaných informací bude zpoplatněno. Prostřednictvím dopisu datovaného ke dni 30. 5. 2016 a označeného jako „Věc: Odpověď, oznámení o platbě – žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. od Ing. Jindřicha Přídala, Dolní 261/83, 78313 Štěpánov“, povinný subjekt stěžovatele následně zpravil o tom, že jím požadované informace jsou nachystány na podatelně obecního úřadu Štěpánov a budou mu zpřístupněny po zaplacení částky ve výši 2250,- Kč. V předmětném dopise povinný subjekt zároveň odkázal na „Sazebník za poskytování informací“, zveřejněný na webových stránkách obce Štěpánov, s tím, že vlastní úhradu pak vyčíslil v příloze č. 1 označené jako „Výpočet poplatku za poskytnutí informací“, ve které povinný subjekt ke shora uvedené částce uvedl následující, cit.:

„Počet hodin strávených prací na Vaší žádosti:

p. Hirková	5 h
p. Klein	3 h
p. Fryblík	1 h
p. Vážanská	1 h
p. Holý	12 h
celkem	22 h

Sazba za hodinu práce – 100,- Kč/hod celkem – 2200,- Kč

Fotokopie / výtisk A4 – 2.5,- Kč/A4 celkem – 35,- Kč

Paušál provozních nákladů – 15,- Kč celkem – 15,- Kč

CELKEM 2250,- Kč“

Dne 8. 6. 2016 stěžovatel v reakci na výše obdržené vyúčtování adresoval povinnému subjektu podání označené jako „Věc: Stížnost na postup při vyřizování žádostí o informace dle Zákona 106/1999 Sb., par. 16 a“, ve kterém vyjádřil nesouhlas s postupem povinného subjektu při vyřizování své žádosti o informace a v jehož textu mj. uvedl, cit.: „Toto sdělení o ceně považuji za diskriminační. (...) Výsledky hospodaření obce na úseku odpadového hospodářství měly být již dávno zveřejněny pro potřeby všech občanů. Žádám o poskytnutí požadovaných údajů bezplatně nebo s výrazně nižší cenou, neboť se dle mého názoru nejedná o mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.“ Povinný subjekt toto podání téhož dne zaevidoval pod č. j.: 01479/2016/STEP a skrze starostu obce Štěpánov následně stěžovateli odpověděl samostatným dopisem datovaným ke dni 14. 6. 2016, ve kterém mu sdělil, že celou záležitost, cit.: „...předává k vyřízení nadřízenému orgánu.“ Spolu se spisovým materiálem byla předmětná stížnost po té postoupena nadřízenému orgánu, když mu tato byla doručena dne 23. 6. 2016, jak bylo již shora podrobně rozebráno.

Po důkladném prostudování a zhodnocení celého spisového materiálu dospěl nadřízený orgán k závěru, že při vyřizování stěžovatelovy žádosti nepostupoval povinný subjekt v souladu se zákonem, když tento zásadním způsobem pochybil při vyúčtování částky/úhrady, jejímž zaplacením povinný subjekt podmínil poskytnutí informací žadateli. V § 17 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím je jasně stanoveno, že povinné subjekty jsou oprávněny žádat v souvislosti s poskytováním informací úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout

klady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat s odesláním informací žadateli. Krom toho je v tomto ustanovení zakotveno oprávnění povinného subjektu žádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Ustanovení § 17 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím pak říká, že v případě, kdy bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z tohoto oznámení pak musí být zřejmé, **na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena.** Přistoupí-li povinný subjekt k vyžádání úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání, je potom jeho úkolem, aby do oznámení adresovaného žadateli, jakož i do spisu o vyřizování žádosti, řádně a podrobně doložil, že se v daném případě skutečně jednalo o mimořádně rozsáhlé vyhledání informací; musí tedy objasnit, v čem konkrétně spočívala ona mimořádná rozsáhlost.

O mimořádně rozsáhlé vyhledání informací půjde v takovém případě, kdy shromažďování požadovaných informací přesáhne běžnou mez a výrazně zatíží činnost pracovníka pověřeného vyřízením žádosti. Zaměstnanec tak bude nucen přerušit na delší dobu plnění pracovních úkolů a cíleně se bude muset věnovat vyhledání informace. Úhrada nákladů nemůže být požadována v případě poskytování rozsáhlého vyhledávání informací, ale až v případě mimořádně rozsáhlého vyhledávání. Potřeba mimořádně rozsáhlého vyhledání informace zpravidla vyplývá již ze samotné žádosti o poskytnutí informace. Může se např. jednat o velké množství různorodých informací, informace se mohou nacházet na více místech nebo se vztahují k delšímu časovému úseku a jejich vyhledání bude spojeno s prací v archivu povinného subjektu. Nicméně je nutno mít na paměti, že na mimořádně rozsáhlé vyhledávání nelze automaticky odkazovat čistě z hlediska organizace práce povinného subjektu (např. rozdělení spisu do většího množství šanonů, jejich situování do několika od sebe vzdálených budov, resp. pracovišť povinného subjektu, apod.). K tomu dále uvádíme, že samotným vyhledáním informací se rozumí identifikace, následné shromáždění a zpracování požadované informace. Pouhé vyhledání informace bez jejího přenosu (např. v písemné podobě) na konkrétního žadatele by pro takového žadatele nemělo žádný praktický význam (viz rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2004, č. j.: 6 83/2001-39). Pod činností spočívající ve vyhledání požadovaných informací **nelze** zařadit např. kopírování dokumentů, resp. čas, který musí příslušný pracovník povinného subjektu této činnosti věnovat před poskytnutím informace. Je potom povinností povinného subjektu, žádá-li úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, postupovat tak, aby jím tvrzená rozsáhlost nemohla být rozporována, což v případě, který je předmětem tohoto rozhodnutí, neplatí.

Povinný subjekt sice zanesl do spisu podepsané prohlášení výše uvedených zaměstnanců, ve kterém tito uvádí, resp. prohlašují, že, cit.: „*strávili administrací podkladů čas uvedený v přiložené tabulce*“, avšak celkové odůvodnění výše částky v oznámení o výši požadované úhrady, které obdržel stěžovatel, je velmi stručné a uvedení jakýchkoliv bližších okolností zde zcela absentuje, protože je potřeba jej vnímat jako nedostačující. Ze spisového materiálu, který měl nadřízený orgán k dispozici, není možné dovodit žádné bližší skutečnosti, které by postup povinného subjektu a jím vypočtenou částku jakkoliv ospravedlňovaly. Povinný subjekt se soustředil výhradně na propočítání samotné částky dle stanovené sazby, aniž by ji (s výjimkou pořízení kopií) jakkoliv blíže upřesnil. Jinými slovy, povinný subjekt

v dopise zaslaném stěžovateli, ani jinde ve spise nikterak neprokázal, v čem konkrétně spočívala ona mimořádná rozsáhlost vyhledávání stěžovatelem požadovaných informací. Relevanci by v daném případě měl nepochybně například záznam či protokol, ve kterém by byl příslušný proces vyřizování stěžovatelovy žádosti podrobně zachycen, to však pouze za předpokladu, že by obsahoval zevrubný rozpis konkrétních činností, kterým se výše uvedení pracovníci povinného subjektu při vyřizování stěžovatelovy žádosti o informace věnovali. Z oznámení o výši požadované úhrady musí být vždy zřejmé, na základě jakých konkrétních skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Ono odůvodnění požadované úhrady pak nelze provést dodatečně, naopak z povahy věci musí být vždy uvedeno již v samotném dopise/oznámení, jehož prostřednictvím je žadatel informován o dané částce, kterou povinný subjekt za poskytnutí informací požaduje.

V dopise oznamujícím stěžovateli výši požadované úhrady ze dne 30. 6. 2016 shora naznačený postup zcela absentuje. Předmětná písemnost sice obsahuje jednotlivé částky, jakož i příslušné sazby a počet hodiny, avšak ona kýžená mimořádná rozsáhlost, resp. její odůvodnění, v samotném oznámení o výši úhrady za poskytnutí informací chybí. Je přitom povinností povinného subjektu, žádá-li úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, postupovat tak, aby se jím tvrzená „mimořádná rozsáhlost“ nemohla stát předmětem zpochybnění. Stejně tak ve výpočtu požadované částky chybí počet vyhotovených kopií, za které povinný subjekt stěžovateli naúčtoval 35,- Kč, ani v rámci tohoto dílčího kroku tak nelze postupu povinného subjektu přisvědčit, neboť povinný subjekt stěžovateli sdělil částku i sazbu, ale již neuvedl, kolik kopií pro něj vlastně připravil. Je tudíž nabíledni, že co do důvodnosti vypočtené úhrady povinný subjekt svou argumentaci velmi podcenil, a to jak v případě úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání, tak i v rámci uvedené sumy za pořízené kopie.

V neposlední řadě je pak v dané věci nezbytné poukázat i na částku 15,- Kč, kterou povinný subjekt stěžovateli naúčtoval coby „*paušál provozních nákladů*“. Sazebník za poskytování informací, který je zveřejněný prostřednictvím dálkového přístupu na internetových stránkách obce Štěpánov (blíže viz odkaz: <http://www.stepanov.cz/index.php?nid=1512&lid=cs&oid=154839>) tuto eventualitu sice připouští, zákon o svobodném přístupu k informacím ani jeho prováděcí předpis, kterým je nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, však o ničem podobném nehovoří. Dle našeho názoru se proto dosavadní sazebník obce Štěpánov rozchází s požadavky, které na akty tohoto typu klade platná legislativa. Vzhledem k této skutečnosti byla celá záležitost postoupena k dalšímu řízení věcně příslušnému orgánu, kterým je v dané věci Ministerstvo vnitra České republiky, do jehož pravomoci náleží po novele zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, dozor a kontrola nad samostatnou působností obcí.

S ohledem na všechny shora podrobně popsané skutečnosti tak nadřízený orgán nemohl přisvědčit postupu povinného subjektu, resp. potvrdit výši jím vypočtené úhrady, jejímž zaplacením tento podmínil poskytnutí požadovaných informací stěžovateli. Z hlediska plnohodnotné přezkoumatelnosti postupu povinného subjektu pak nelze nezmínit, že povinný subjekt nepostoupil nadřízenému orgánu coby součást spisového materiálu ani stěžovatelovu žádost o informace, ani výše

míněný dopis ze dne 16. 5. 2016, kterým byl stěžovatel informován o prodloužení lhůty a také o tom, že mu ze strany povinného subjektu bude v souvislosti s vyřízením jeho žádosti účtována úhrada. Všechny relevantní skutečnosti se nicméně nadřízenému orgánu podařilo dovodit z ostatních postoupených písemností. Bez ohledu na veškeré související nesrovnalosti však v daném případě sehrála rozhodující roli kruciální nedostatečnost odůvodnění požadované úhrady ze strany povinného subjektu, pročež nadřízený orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Pokud jde o stěžovatelův dovětek stran požadavku na podpis sdělení statutárním orgánem obce, které tento zmínil v závěru své stížnosti, uvádí nadřízený orgán s ohledem na platné znění zákona o svobodném přístupu k informacím, že podobné záležitosti nelze řešit v rámci řízení o stížnosti dle § 16a InfZ. Závěrem nadřízený orgán v souvislosti s danou problematikou připomíná, že esenciálním smyslem práva na informace je především fungovat jako záruka zákonnosti ve veřejné správě. A primárním cílem jeho zakotvení v (nejen) našem právním řádu je zajištění práva veřejnosti na informace, jež mají k dispozici státní orgány a ostatní subjekty, které rozhodují o právech a povinnostech občanů. S touto myšlenkou je pak nezbytné k samotnému zákonu také přistupovat a respektovat jej a to jak ze strany žadatelů, tak i ze strany všech povinných subjektů. Zákon o svobodném přístupu k informacím nesmí a ani nemůže být v praxi nástrojem k vyřizování vleklých osobních sporů a dlouhodobě vyhocených lokálních rozepří, jejichž charakter vůbec nesouvisí s právem na informace, nýbrž zasahuje do zcela jiných právních odvětví.

Na základě shora uvedeného rozhodl nadřízený orgán tak, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 16a odst. 9 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím nelze odvolat.

Mgr. Šárka Calábková
vedoucí oddělení legislativy a dozoru

Rozdělovník:

1. Ing. Jindřich Přidal, Dolní 261/83, 783 13 Štěpánov;
2. Obec Štěpánov, Horní 444/7, 783 13 Štěpánov;
3. spis.